

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde

Vragenlijst 98 S
JANUARI 1999

Blandijnberg 2
9000 Gent

HET WEER EN DE ZEE

Dialect van : (stad, dorp, gehucht, wijk),
..... (gemeente). (prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Waar opgegroeid :
(vroeger) beroep :
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :
Dialect van moeder :
Dialect van vader :
Dialect van echtgeno(o)t(e) :
Ik ben naar school geweest tot jaar
Datum van invullen van vragenlijst :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

OPGETEKEND DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Dialect :
(vroeger) beroep :
Ik ben naar school geweest tot jaar.
Hoogste diploma :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Beste medewerker/ster,

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek.

Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

Bij voorbaat hartelijk dank.

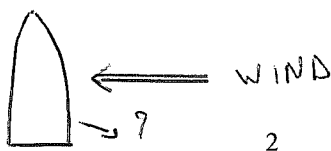
De wind en het weer

Hoe noemt u in uw dialect :

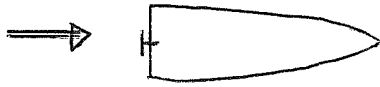
1. Een wind die uit het oosten waait ?
2. Een koude, droge wind die uit het oosten waait, vooral in de winter ?
3. Een wind die uit het westen waait ?
4. Een wind die uit het zuiden waait ?
5. Een wind die uit het noorden waait ?
6. De zuidwestelijke windrichting, waar de regen vaak vandaan komt ?
7. Een wind die vanuit zee waait, in de richting van het land ?
Vaak wordt met die term ook de wind uit het noorden bedoeld, gezien de ligging van de zee t.o.v. de Vlaamse kust.
8. Een wind die van over het vasteland in de richting van de zee waait ? Vaak wordt met die term ook de wind uit het zuiden bedoeld, gezien de ligging van de Vlaamse kust t.o.v. de zee.
9. Een wind die evenwijdig waait met de kust of het strand en dus op onze kust van het zuidwesten naar het noordoosten (of omgekeerd) waait ?
B.v. De wind waaide
10. De zijde van het vaartuig die van de wind is afgekeerd ?

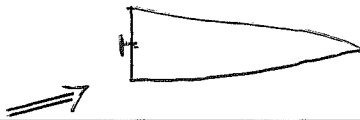
11. De zijde van het vaartuig waar de wind op staat ?

12.(Varen met) een wind recht op het achtersteven?
B.v. Het gaat goed vooruit, we varen

13.(Varen met) een wind schuin op het achtersteven, achterlijker dan dwars ?

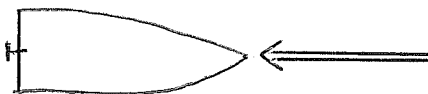
14.(Varen met) een dwarse wind ?

15.(Varen met) een wind schuin op de voorsteven, voorlijker dan dwars ?

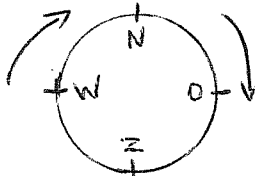

16.(Varen met) een wind recht op de voorsteven (niet mogelijk met een zeilvaartuig) ?

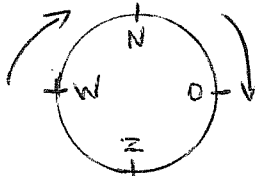

17.Veranderen van windrichting ?

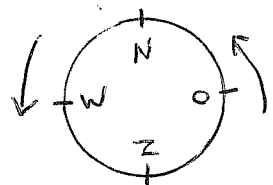
B.v. Tijdens de heenreis hadden we de wind op kop, toen begon de wind te en zo hadden we tijdens de terugreis weer de wind van voren.

18.Het draaien van de wind in de richting met de wijzers van de klok mee ; het lopen van de wind door het westen naar het noorden ?

19. Het draaien van de wind in de richting tegen de wijzers van de klok in ; het lopen van de wind door het westen naar

het zuiden of door het noorden naar het westen ?	
20.Het krachtiger worden van de wind ? B.v. We zijn snel naar de haven teruggekeerd toen we zagen dat de wind begon te	
21.Het minder krachtig worden van de wind ? B.v. Na een storm van zes uur begon de wind eindelijk zachtjes aan te	
22.Een kleine verandering in de windrichting ?	
23.Volledig windstil en rustig weer, waarbij de zeespiegel helemaal rimpelloos is ?	
24.Een zachte wind van 2 à 3 beaufort?	
25.Een iets krachtiger wind van 4 à 5 beaufort ?	
26.Een krachtige wind van 6 à 7 beaufort, waarbij het al iets moeilijker wordt voor kleine vaartuigen om nog te varen en/of te vissen ?	
27.Een stormachtige wind (meer dan 8 beaufort), waarbij kleine vaartuigen binnen blijven en grotere moeilijkheden ondervinden bij het varen en vissen ?	
28.Een felle wind die plots opsteekt en weer abrupt gaat liggen, vaak gepaard gaande met een korte periode van regen of hagel ?	
29.Een plotselinge zeer krachtige toename van de wind, die langer duurt dan een rukwind ? B.v. Ons schip werd weggeblazen door een plotse	
30.Een korte periode van rustiger weer tijdens een storm ?	

31. Een veranderlijke wind, een wind die voortdurend van richting verandert alsof hij het slechte weer opzoekt ?	
32. Soms waait het zodanig hard dat de zee helemaal vlak is en er alleen een laag platte, witte schuimkoppen op te zien is. Hoe noemt men die toestand van de zee of de wind die dat veroorzaakt ?	
33. Als het een tijdlang windstil is geweest en men heeft gedurende die periode weinig vis gevangen, kan een korte, hevige windstoot de zee als het ware door elkaar schudden en er opnieuw wat leven in brengen. Na zo'n opstoot vangt men meestal opnieuw meer vis. Hoe noemt men een dergelijke wind ?	
34. Het beter worden van het weer, het gaan liggen van regen en wind ? B.v. Na twee dagen begon het weer te en konden we weer gaan vissen.	
35. Het omslaan van rustig en mooi weer naar regen en veel wind, dus slecht weer om te varen?	
36. Een ongunstige weerstoestand in het algemeen, slecht weer om te gaan varen ? B.v. Ik heb niet veel zin om te gaan vissen met zo'n weer.	
37. Een dik pak witte of grijze wolken die aan de hemel snel voorbij glijden, meestal meegesleurd door de wind ?	
38. Mistig en wazig weer, waardoor het gezicht beperkt is ?	
39. Een dikke mist zodat men niets meer kan zien en men voortdurend gebruik moet maken van de misthoorn ?	
De zee	
40. Een kalme, vlakke zee ?	

41. Een bolle verheffing van de waterspiegel, meestal veroorzaakt door de wind ? B.v. De slaan tegen ons schip.	
41b. De toestand van de zee bij ongeveer windkracht 4, waarbij in de verte witte schuimkoppen te zien zijn ?	
42. Het zacht golven, met kleine korte golfjes voortstromen van de zee ?	
43. Het uiteen spatten van een golf op een vast voorwerp (bv. op een golfbreker of een vaartuig) ? B.v. De golven op de golfbrekers.	
44. Een wat hogere, onstuimige golf die op een bank ontstaat en daar veel schuim veroorzaakt. De top van de golf krult meestal over en is wit. Soms breekt de golf op de scheepsromp en valt neer op het dek ?	
45. Een lange golfbeweging op zee zonder schuimkoppen, meestal na een zware storm en een woelige zee ?	
46. Een korte, onstuimige golf die tegen een ondiepe plaats breekt en opstuift ? Als een dergelijke golf tegen de scheepsromp breekt, vindt men op het scheepsdek vaak zand en vuiligheid, door de golf meegeschept. Dergelijke golven worden als zeer gevaarlijk beschouwd.	
47. De terugslag van een golf op een vast voorwerp (bv. een golfbreker), waardoor een korte tegenstroom ontstaat ?	
48. De 'botsing' die ontstaat tussen een plaatselijke stroming, meestal veroorzaakt door de wind, en de stroom in het ruime vaarwater ? Meestal ontstaan daardoor kleine water- en schuimfonteinjes op zee.	
49. Het woelen en schuimen van de zee veroorzaakt door het breken van de golven op een ondiepe plaats (bv. op een zandbank). Meestal gaat dat gepaard met een ruisend geluid.	

50.Het woelen en schuimen van de golven door breken of door botsing van de aanrollende en teruggekaatste golven bij kusten en ondiepe plaatsen ? Het is gevaarlijk om daarin terecht te komen met een vaartuig.	
51.Een hevige, woelige zee in het algemeen, veroorzaakt door wind en stroming, en gevaarlijk om op te varen ? B.v. Ik ga vandaag niet varen, de zee staat/is veel te	
52.In het voorjaar komen de planten in zee in bloei en verhogen de dieren hun activiteiten. Het zeewater wordt daardoor 'dik' en niet langer doorschijnend en de zee verspreidt een indringende geur. Hoe noemt u die toestand van het zeewater ?	
De getijden	
53.Het regelmatig afwisselen van eb en vloed ?	
54.Het aflopen van de zee ?	
55.Het ogenblik dat eb op haar laagste punt is ?	
56.Het opkomen van de zee ?	
57.Het ogenblik dat de vloed op zijn hoogste punt is ?	
58.Het omslaan van het getij : als eb vloed wordt of omgekeerd ? B.v. De zee na ongeveer 6 uur.	
59.De korte periode tussen eb en vloed dat er geen stroming is, als eb naar vloed kentert of omgekeerd ?	
60.Het eb zijn, het aflopen van de zee ? B.v. Het is eb, het water/de zee is aan het	
61.Het vloed zijn, het opkomen van de zee ? B.v. Het is vloed, het water/de zee is aan het	

62. Van hoogwater naar laagwater gaan, aanvangen van eb ?	
63. Van laagwater naar hoogwater gaan, aanvangen van vloed ?	
64. De stroming die in de richting van de lijn gaat ?	
65. De stroming die tegen de wind in gaat ?	
66. Bij zeer warm weer kan het gebeuren dat de horizon als het ware vervaagt en dat het lijkt alsof er 'iets' boven het water hangt. Het is een soort van weerspiegeling. Hoe noemt u dat verschijnsel ?	
67. De hoge watervloed die één maal in de maand ontstaat als maan- en zonnenvloed samenwerken ?	
68. De tijd dat het verschil tussen eb en vloed het geringst is ?	
69. Een sterke stroming staan ? B.v. We geraakten bijna niet vooruit met ons schip, er stond/was te veel	